

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph. D. ve věci

žalobce: **I. K.**
bytem X

zast. advokátkou JUDr. Bc. Monikou Ježkovou
sídlem Sv. Čecha 239/1, 674 01 Třebíč

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 7. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 7. 2024, č. j. X („napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 4. 2024, č. j. X („prvostupňové rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění („zákon o důchodovém pojištění“).
2. Žalobce byl ve správním řízení uznán invalidním v prvním stupni ode dne 17. 5. 2021. Bylo však zjištěno, že žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění. V rozhodném období od 17. 5. 2011 do 16. 5. 2021 totiž získal pouze 2 roky a 250 dnů pojištění namísto potřebných 5 let a v rozhodném období od 17. 5. 2001 do 16. 5. 2021 získal pouze 4 roky a 313 dnů pojištění namísto potřebných 10 let. V rozhodném období od 11. 3. 2014 do 12. 3. 2024, tj. 10 let, dokončeném po vzniku invalidity, získal pouze 3 roky a 246 dnů pojištění namísto potřebných 5 let. Rovněž nebylo prokázáno, že by se žalobce stal invalidním v důsledku pracovního úrazu.
3. Podkladem prvostupňového rozhodnutí byl posudek o invaliditě ze dne 27. 2. 2024, vypracovaný Institutem pro posuzování zdravotního stavu (IPZS), podle něhož je žalobce ode dne 17. 5. 2021 invalidní v prvním stupni invalidity, protože z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 40 %. Posudkový lékař v rámci přezkoumání zdravotního stavu žalobce v námitkovém řízení tyto závěry (den vzniku invalidity, stupeň invalidity) potvrdil. Žalobce však ani přes uznanou invaliditu nesplnil podmínku získání potřebné doby pojištění v rozhodném období pro vznik nároku na invalidní důchod.

II. Žaloba

4. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, neboť je jednak přesvědčen, že splňuje podmínky pro přiznání invalidního důchodu druhého stupně, a jednak má za to, že splnil potřebnou dobu pojištění pro přiznání invalidního důchodu.
5. Zdravotní stav žalobce byl zjištěn nedostatečně a následně byl nesprávně vyhodnocen. Žalobce dlouhodobě trpí diabetem mellitus, v poslední době mu bylo zvýšeno dávkování léků. Podle lékařů se jedná o neuspokojivou kompenzaci. Lékaři se navíc liší i v určení nemoci. Zatímco posudek z roku 2021 vychází z určení nemoci jako diabetes mellitus 1. typu LADA, tak druhý posudek uvádí diabetes mellitus 2. typu. Vzhledem k přidruženým komplikacím diagnostikovaným a doloženým odbornými lékaři jde o další komplikace diabetu – oční glaukom a neurologické polyneuropatie. Z roku 2024 přibýly další komplikace jako syndrom karpálního tunelu levé ruky a poškození nervů a svalů pravé ruky.
6. Žalobce nemůže ani sevřít pero, bez následných bolestí nemůže vykonávat jakoukoli i lehkou práci rukama, delší chůze vyvolává těžké noční křeče. Neustále mu kolísá hladina cukru mezi hypoglikémií a hyperglykemií. Je přesvědčen, že se jedná o poškození těžké s progresí chronických komplikací diabetu do úrovně těžkých poruch s poklesem celkové výkonnosti při běžném zatížení a omezení některých běžných denních aktivit, tj. o pokles pracovní schopnosti na úroveň invalidního důchodu druhého stupně.
7. Co se týká doby pojištění, žalobce odkázal na § 40 odst. 1 písm. f), odst. 2 a odst. 3 zákona o důchodovém pojištění. Uvedl, že podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období

deseti roků dokončeném po vzniku invalidity. V období od 1.4.2022 do 12.3.2024 navrhovatel pečoval o svého syna. V rozhodném období posledních deseti roků dokončeném po vzniku invalidity tedy dle posuzování žalované od 11.3.2014 do 12.3.2024 žalobce získal pouze 3 roky a 246 měsíců namísto potřebných 5 let. Již není nikde vysvětleno, proč bylo posledních deset let ukončeno v odůvodnění datem 12.3.2024, když rozhodnutí bylo vydáno dne 30.7.2024. Žalobce přitom pečuje o svého syna i nadále, tedy i po období 12.3.2024.

8. Dále žalobce namítá, že není nikde v odůvodnění vysvětleno, jak dospěla žalovaná k údajně získaným 2 rokům a 250 dnům, 4 rokům a 313 dnům či k 3 rokům a 246 dnům, napadené rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné. Nikde není podle žalobce ani odůvodněno, v jakém rozsahu byla započtena jeho evidence v evidenci uchazečů o zaměstnání, pouze bylo uvedeno, že se započítává dle zákona o důchodovém pojištění. I v této části je proto napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno.

III. Vyjádření žalované a replika žalobce

9. Žalovaná ve svém vyjádření shrnula relevantní právní úpravu, předcházející průběh řízení a přijatý posudkový závěr, včetně klíčových součástí odůvodnění napadeného rozhodnutí.
10. K argumentaci týkající se doby pojištění žalovaná s odkazem na právní úpravu zdůraznila, že přihlédla i k době, kdy byl žalobce veden v evidenci úřadu práce po 31. 12. 1995 jako uchazeč o zaměstnání. Doby, po kterou mu náležela podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci lze hodnotit v rozsahu nejvýše 3 let, a tato doba 3 let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod. Doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do podmínky potřebné doby pojištění započítává v rozsahu nejvýše 1 roku. Proto byla žalobci doba, kdy byl veden v evidenci úřadu práce po 31. 12. 1995 jako uchazeč o zaměstnání a nepobíral podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci, hodnocena pouze v rozsahu jednoho roku. Žalovanou hodnocená doba vedení žalobce v evidenci úřadu práce s podporou i bez podpory je přehledně uvedena v Osobním listu důchodového pojištění (OLDP), který je součástí prvostupňového rozhodnutí.
11. Podle rozhodnutí Územní správy sociálního zabezpečení pro kraj Vysočina, Jihomoravský kraj a Zlínský kraj, Okresní správy sociálního zabezpečení Třebíč ze dne 15. 3. 2024, č. j. 47010/017999/24/120/URB, žalobce pečoval o syna I. K., nar. X, v době od 11. 4. 2022 do 12. 3. 2024, neboť jeho syn byl v tomto období osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost).
12. S ohledem na nově prokázanou dobu pojištění žalovaná posoudila, zda žalobce splnil podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod v rozhodném období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity. V období od 11. 3. 2014 do 12. 3. 2024, žalobce získal pouze 3 roky a 246 dnů pojištění. Toto rozhodné období bylo ukončeno dnem, kdy žalobci dle rozhodnutí OSSZ skončila jeho péče o syna jako osoby závislé na pomoci jiné osoby.
13. Jako nedůvodnou hodnotí žalovaná námitku nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Toto rozhodnutí je řádně a srozumitelně odůvodněno, v souladu s ustálenou judikaturou.

14. Žalobce v replice setrval na přesvědčení, že jeho stupeň invalidity je přinejmenším druhého stupně. K dosud předloženým zprávám doložil ještě aktuální lékařskou zprávu z diabetologie ze dne 30.1.2025, ve které je diabetes hodnocen jako neuspokojivý a hodnoty stále stoupají. Ostatní komplikace jsou stále a neměnné.
15. Co se týče rozhodného období od 17.5.2011 do 16.5.2021, pak žalobce má od 1.1.2011 do 21.11.2011 uvedeno 325 dní pojištění, což je v rozhodném období od 17.5.2011 189 dní, následně je třeba přičíst 40 dní, 112 dní, 1095 dní jako uchazeč o zaměstnání (neboť dle argumentace žalované lze dobu po kterou náleží podpora v nezaměstnanosti hodnotit v rozsahu nejvýše 3 let, tedy v rozsahu 1095 dní), 71 dní a 203 dní. Celkem tedy 1710 dní, což je 4 roky a 250 dnů a nikoliv žalovanou uváděné 2 roky a 250 dnů.
16. V rozhodném období od 17.5.2001 do 16.5.2021 je k již zmíněným 1710 dnům třeba přičíst 116 dní, 37 dní, 86 dní, 87 dní, 22 dní, 309 dní, 136 dní, celkem tedy v tomto období je splněna doba pojištění přinejmenším 2 503 dnů, což je 6 let a 313 dní, nikoliv žalovanou uváděných pouze 4 roky a 313 dní.
17. V aktuálně rozhodném období od 11.3.2014 do 12.3.2024 byla doba pojištění získána takto: 1095 dní uchazeče o zaměstnání a dále 71 dní, 203 dní, 336 dní, celkem tedy 1705 dní, což je 4 roky a 245 dnů. Nicméně aktuální rozhodné období je k dnešnímu dni od 10.2.2015 do 10.2.2025 a zde je získaná doba pojištění stejná - 1095, 71, 203, 336 dnů, ale navíc je třeba přičíst dobu péče o syna za období od 12.3.2024 do dnešního dne, což je dalších 335 dní, takže celková doba pojištění za aktuální období je 5 let a 215 dnů a doba pojištění byla splněna minimálně v aktuálně rozhodném období.
18. Žalobce rozporuje tvrzení žalované, že by péče žalobce o syna I. K., nar. X, byla ukončena. Žalobce předložil Potvrzení prokazující dobu poskytování péče ze dne 3.2.2025, že o nezl. syna pečuje od 11.4.2022 nepřetržitě do dnešního dne. Není tedy pravdou, jak uvádí žalovaná, že péče žalobce o syna skončila, neboť žalobci do dnešního dne neskončila jeho péče o syna jako osoby závislé na pomoci jiné osoby. Minimálně do posledního aktuálního rozhodného období je třeba přičíst od 13.3.2024 do dnešního dne nezkrácený počet dnů pojištění odpovídající počtu kalendářních dnů v daném období.

IV. Obsah správních spisů a řízení před krajským soudem

19. V průběhu řízení krajský soud vyžádal kompletní spisovou dokumentaci. Součástí spisové dokumentace je mj. rozhodnutí Územní správy sociálního zabezpečení pro Kraj Vysočina ze dne 15. 3. 2024, podle něhož žalobce pečoval v době od 11. 4. 2022 do 12. 3. 2024 podle § 5 odst. 2 písm. d) zákona o důchodovém pojištění v plném rozsahu osobně o syna I. K., nar. X, který byl v době od 11. 4. 2022 do 12. 3. 2024 osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost).
20. Krajský soud nechal vypracovat **posudek Posudkové komise MPSV**, pracoviště v Brně (dále též jen „PK MPSV“), která dne 19. 2. 2025 zasedala ve složení předsedkyně komise, další lékařka s odborností v oboru neurologie a tajemnice. Žalobce byl jednání PK MPSV přítomen.
21. V posudku byl shrnut předchozí průběh řízení a závěry prvostupňového rozhodnutí a napadeného rozhodnutí, soupis veškeré podkladové zdravotní dokumentace, dále byla

uvedena zdravotní anamnéza žalobce, jakož i jeho anamnéza pracovní, průběh jednání a výsledky vyšetření žalobce před PK MPSV (přšetřen lékařem neurologem). V posudku byl dále proveden diagnostický souhrn. Na s. 4–6 jsou vypsány posudkově závažné skutečnosti ze zdravotní dokumentace a na s. 6 je uvedeno následující posudkové hodnocení:

22. Jedná se o posuzovaného muže ve věku 55 let, vyučeného zámečníka v r. 2022, který většinou pracoval jako dělník na stavbách. V r. 2021 uznána invalidita prvního stupně, nevyplácena pro nesplnění doby pojištění. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je diabetes mellitus (typ se střídá i ve vyšetření diabetologa MUDr. PharmDr. M. F., Ph.D. – ale není posudkově rozhodný, důležitá je tíže diabetických komplikací). Diabetes mellitus je na intenzifikovaném režimu neuspokojivě kompenzován. Glykosylovaný hemoglobin je v letech 2023 až 2024 v rozmezích 59-75 mmol/mol. Z diabetických komplikací je prokázána diabetická polyneuropatie dolních končetin, Oční nález je bez diabetické retinopatie, laboratoř bez diabetické nefropatie, syndrom diabetické nohy také neprokázán. Dále má posuzovaný muž syndrom karpálního tunelu oboustranně, vlevo je stav indikován k operačnímu řešení. Dle revmatologického vyšetření je popisována tendovaginitida šlach flexorů prstů obou rukou. I zde je indikována operace. Včasně provedené operace vedou k vyléčení, žalobce je však odmítá. Z dalších komorbidit je evidována kompenzovaná hypertenze, dyslipidemie, kompenzovaný glaukom (bez diabetické retinopatie není komplikací diabetu) a presbyopie s brýlovou korekcí.
23. Na základě prostudované zdravotní dokumentace a stavu zjištěného při jednání PK MPSV došla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí šlo u žalobce o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byl diabetes mellitus se středně těžkým funkčním postižením, s jednou komplikací (neuropatií dolních končetin), kdy je zachována schopnost zvládat běžné zatížení a některé denní aktivity jsou vykonávány s obtížemi.
24. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti PK MPSV hodnotí dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity dle kapitoly IV položky 2c (30-45 %). U žalobce nebyly prokázány metabolické dekompenzace (více jak 2x ročně, zpravidla spojené s hospitalizací), progresí chronických komplikací diabetu do úrovně těžkých poruch s omezením zraku, snížením pohyblivosti, poruchami prokrvení, poklesem celkové výkonnosti při běžném zatížení a omezením některých denních aktivit. Nebylo u něj ani stanoveno zvláště těžké postižení s těžkými dlouhodobými komplikacemi (ztráta zraku, selhání ledvin s nutností chronického dialyzačního léčení, těžká forma diabetické polyneuropatie s těžkými poruchami pohyblivosti, syndrom diabetické nohy, gangrény). Nelze proto hodnotit podle kapitoly IV položek 2d, 2e.
25. Funkční poruchu způsobenou rozhodujícím postižením PK hodnotila na dolní hranici rozpětí v dané položce, tj. 35 %. Pro plnou taxaci PK MPSV neshledává důvod, prokázaná diabetická komplikace je pouze jedna, je nonkompliance léčby ze strany žalobce. Ostatní zdravotní postižení uvedená v diagnostickém souhrnu mají svou funkční závažností malý negativní dopad na pracovní schopnost posuzovaného muže a nezpůsobují další pokles pracovní schopnosti. Pracovní schopnost je posuzována i k jiné profesi než celoživotní.

Posuzovaný muž je schopen práce v podstatně menším rozsahu a intenzitě. PK MPSV proto stanovuje stejný stupeň invalidity jako posudkoví lékaři v námitkovém i nalézacím řízení.

26. PK MPSV dospěla k posudkovému závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (30.7.2024) byl žalobce invalidní pro pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posuzovaného ve výši 35 %. Datum vzniku invalidity byl ke dni 17.5.2021.
27. Žalobce se k posudku vyjádřil tak, že je i nadále přesvědčen o tom, že má nárok na invalidní důchod druhého stupně. Diabetolog jasně rozepsal ve své lékařské zprávě, že hladina dlouhého cukru u žalobce neustále stoupá a je život ohrožující. Setrval též na to, že celková doba pojištění za aktuální období by byla splněna, neboť i nadále pečuje o nezletilého syna.
28. Krajský soud ve věci nařídil **ústní jednání**, které se uskutečnilo dne 23. 5. 2025 v přítomnosti žalobce i jeho právní zástupkyně a za přítomnosti zástupkyně žalované.
29. Zástupkyně žalobce odkázala na žalobu a následná písemná vyjádření. Žalobce nesouhlasí s tím, jak byl posouzen jeho invalidní stav, domnívá se, že je invalidní minimálně pro invaliditu druhého stupně, že diabetes, neuropatie a přidružené věci jako problémy s očima nebyly řádně a správně vyhodnoceny. Dále se žalobce domnívá, informativní osobní list důchodového pojištění (ILD), z něhož byly vypočítány doby pojištění, není přezkoumatelným podkladem pro rozhodnutí. Nelze z něj vyčíst, jaké lhůty byly započítány a v jakém období. Nehledě na to, že informativní osobní list důchodového pojištění je ze dne 31. 1. 2024 a ty doby (evidované či neevidované) končí 31. 12. 2022. Žalobce podmínky minimálně v tom třetím zkoumaném období, které je desetileté a může být i po vzniku invalidity, splnil. Zástupkyně žalované odkázala na písemné vyjádření k žalobě.
30. Po stručném shrnutí obsahu správního a soudního spisu bylo přistoupeno k dokazování. K důkazu byly doplněny listiny předložené žalobcem, a sice Potvrzení prokazující dobu poskytování péče ze dne 3.2.2025, podle něhož žalobce svému synovi ve II. stupni závislosti podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, poskytoval péči od 11. 4. 2022 do února 2025, a rovněž Potvrzení prokazující dobu poskytování péče ze dne 12. 5. 2025, podle něhož tato péče trvala i v navazujícím období do května 2025. Dále bylo doplněno dokazování ILD žalobce ze dne 31. 1. 2024. Zástupkyně žalované k těmto důkazům uvedla, že o ILD si může pojištěnec kdykoli během roku požádat, součástí správního rozhodnutí je však Osobní list důchodového pojištění (OLD), kde jsou jednotlivé doby pojištění upřesněny, a z něhož výpočet dob pojištění vychází. Potvrzení prokazující dobu poskytování péče je podkladem pro vydání rozhodnutí a je vydáváno na žádost účastníka.
31. Následně bylo doplněno dokazování posudkem PK MPSV ze dne 19. 2. 2025. K němu žalobce nad rámec písemného vyjádření uvedl, že z hlediska jeho možného zapojení do práce na tom je špatně. Ztrácí zrak, zákal je nevyléčitelný. Kvůli neuropatii nemůže chodit na delší vzdálenosti. Je vyučený kuchař a ani nesevře ruce, nevezme do ruky třeba obyčejný nůž. Má také neustálé problémy s tlakem. Zástupkyně žalované uvedla, že PK MPSV se zabývala zdravotním stavem žalobce i s ohledem na jeho pracovní zařazení. Po závěrečných návrzích soud postupoval podle § 49 odst. 12 s. ř. s.

V. Posouzení věci krajským soudem

32. Žaloba není důvodná.
33. Podle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku nárok na invalidní důchod tehdy, stal-li se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění. Žádost žalobce o invalidní důchod byla zamítnuta pro nesplnění podmínky získání potřebné doby pojištění.
34. Žalobce jednak nesouhlasil s tím, jak byl ve správním řízení posouzen jeho zdravotní stav, resp. nesouhlasil s tím, že byl uznán invalidním pouze v prvním stupni.
35. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Při přezkumu rozhodnutí žalované vydaného na podkladě posudku IPZS v řízení o námitkách (dle § 88 zákona č. 582/1991 Sb.), resp. pro účely prvoinstančního řízení, neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek PK MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, čj. 6 Ads 99/2011-43).
36. Náležitosti posudku jsou upraveny v § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, stanovení míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Jde-li přitom alespoň o invaliditu prvního či druhého stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).
37. Krajský soud vyhodnotil zjištěný skutkový stav ve světle uplatněné žalobní námítky, že byl zdravotní stav žalobce zjištěn nedostatečně a nesprávně. Za tímto účelem byl v soudním řízení vypracován posudek PK MPSV ze dne 19. 2. 2025, jímž bylo doplněno dokazování

při ústním jednání soudu ve věci dne 6. 6. 2025. Krajský soud hodnotí tento posudek po formální stránce jako zcela souladný s požadavky vyhlášky o posuzování invalidity, byl vypracován komisí zasedající v řádném složení (členem byl též lékař s odborností v oboru neurologie), a PK MPSV zohlednila všechny relevantní lékařské zprávy.

38. Krajský soud má skutkový stav za řádně a dostatečně zjištěný. Předmětný posudek PK MPSV soud považuje za úplný ve vztahu k podkladům i k hodnocení jednotlivých zdravotních postižení žalobce z hlediska jejich vlivu na jeho pracovní schopnost. Z hlediska přesvědčivosti závěrů tohoto posudku je třeba zdůraznit, že přijaté závěry se shodují ve stanovení kategorie zdravotního postižení žalobce, míry poklesu pracovní schopnosti i stanovení data vzniku invalidity s posudkem vypracovaným v řízení o námitkách, jakož i s posudkem vypracovaným v prvostupňovém řízení. Tyto posudky zdravotního stavu žalobce bazírují na kvalifikaci rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu podle kapitoly IV položky 2c vyhlášky o posuzování invalidity, tj. jako středně těžké funkční postižení, se stanovenou mírou poklesu 35 %.
39. Žalobce s posudkovým hodnocením nesouhlasí, jeho odůvodnění ze strany PK MPSV však odpovídá požadovaným standardům, je logické a přesvědčivé, PK MPSV vycházela z komplexní zdravotní dokumentace, žalobce byl jednání komise osobně přítomen a byl vyšetřen. Pro účely hodnocení invalidity je podstatný pokles funkčních schopností a v případě žalobce tento pokles odpovídá prvnímu stupni invalidity. PK MPSV zohlednila vývoj nejtíživějšího postižení žalobce, tj. diabetu mellitus, a respektovala stanovené posudkové hledisko: zhodnotila dlouhodobý obraz metabolické kompenzace diabetů, metabolický profil, dodržování režimových opatření, přítomnost závažných chronických cévních a orgánových diabetických komplikací a přidružených postižení a jejich dopad na celkovou výkonnost. V případě žalobce dospěla k závěru, že stav žalobce odpovídá středně těžkému postižení, avšak pouze s jednou diabetologickou komplikací (neuropatie dolních končetin), že u žalobce je zachována schopnost zvládat běžné zatížení, a že některé denní aktivity vykonává s obtížemi. Bylo zohledněno též zjištění, že žalobce odmítá řešit svůj stav operacemi, a že ostatní postižení nemají dopad na pokles jeho pracovní schopnosti.
40. U žalobce nebyly prokázány metabolické dekompenzace (více jak 2x ročně, zpravidla spojené s hospitalizací), progrese chronických komplikací diabetu do úrovně těžkých poruch s omezením zraku, snížením pohyblivosti, poruchami prokrvení, poklesem celkové výkonnosti při běžném zatížení a omezením některých denních aktivit. Nebylo u něj ani stanoveno zvláště těžké postižení s těžkými dlouhodobými komplikacemi (ztráta zraku, selhání ledvin s nutností chronického dialyzačního léčení, těžká forma diabetické polyneuropatie s těžkými poruchami pohyblivosti, syndrom diabetické nohy, gangrény). Nelze proto hodnotit podle kapitoly IV položek 2d či 2e.
41. Na podkladě doplněného dokazování posudkem PK MPSV, který soud mohl považovat za stěžejní důkaz pro hodnocení zdravotního stavu žalobce pro účely invalidity, tak bylo na místě potvrdit zjištění, že zdravotní stav žalobce způsobuje pokles pracovní schopnosti, jež odpovídá pouze prvnímu stupni invalidity.
42. Soud se dále zabýval tím, zda žalobce získal potřebnou dobu pojištění.

43. Podle § 40 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění činí potřebná doba pojištění u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků.
44. Podle § 40 odst. 2 téhož zákona se potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity.
45. Ve věci není sporu o tom, že žalobce se stal invalidní dnem 17. 5. 2021. Rozhodné období posledních deseti let před vznikem invalidity je proto od 17. 5. 2011 do 16. 5. 2021. Podle žalované získal žalobce pouze 2 roky a 250 dnů pojištění (namísto potřebných 5 let).
46. Dle osobního listu důchodového pojištění (OLDP), který je nedílnou součástí prvostupňového rozhodnutí, tomu tak je. V období 17. 5. 2011 do 21. 11. 2011 získal žalobce 189 dnů pojištění. Od 22. 11. 2011 do 21. 4. 2012 (40 + 112 dnů) byl uchazečem o zaměstnání na podpoře v nezaměstnanosti, od 19. 12. 2017 do 13. 11. 2018 (48 + 317 dnů) byl rovněž evidován jako uchazeč o zaměstnání, ale již bez podpory. V období od 22. 10. 2019 do 21. 7. 2020 získal žalobce 274 dnů pojištění. Současně platí, že v případě uchazečů o zaměstnání lze hodnotit dobu, kdy byl žalobce uchazečem o zaměstnání (tj. před dovršením 55 let), po kterou mu nenáležela podpora v nezaměstnanosti, pouze v rozsahu 1 roku. Celkem tedy žalobce získal v tomto rozhodném období 980 dní pojištění (189, 40, 112, 71, 203, 365), tj. je 2 roky a 250 dnů pojištění.
47. Podle žalobce je to však dle Informativního listu důchodového pojištění (ILDp) celkem 4 roky a 250 dnů, protože mu mají být započteny 3 roky (1095 dnů), kdy mu náležela podpora v nezaměstnanosti. K tomu je však nutno uvést, že dle ILDP ze dne 31. 1. 2024, který žalobce předložil, byl sice evidován jako uchazeč o zaměstnání v období od 1. 1. 2012 do 13. 11. 2018, avšak podporu v nezaměstnanosti nepobíral.
48. V takovém případě je možné podle § 5 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, žalobci započítat *pouze 1 rok pojištění* z této doby; jak bylo žalobci vysvětleno již napadeným rozhodnutím. Dle tohoto ustanovení jsou totiž pojištění účastny také osoby vedené v evidenci úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání *po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci*, a v rozsahu nejvýše 3 let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci *nenáleží, s tím, že tato doba 3 let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod, doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku*, a nezapočítává se do ní jiná náhradní doba pojištění nebo doba pojištění, které se kryjí s dobou, po kterou je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání; za dobu, po kterou náleží podpora v nezaměstnanosti, se přitom považuje též doba, po kterou se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje z důvodu, že osobě vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání přísluší odstupné, odbytné nebo odchodné.

49. Rozhodné období posledních dvaceti let před vznikem invalidity je od 17. 5. 2001 do 16. 5. 2021. Podle žalované získal žalobce pouze 4 roky a 313 dnů pojištění (namísto potřebných 10 let).
50. Jak je zaznamenáno v OLDP, v období 17. 5. 2001 do 17. 9. 2001 získal žalobce 116 dnů pojištění, v období od 18. 9. 2001 do 24. 10. 2001 získal 37 dní náhradní doby pojištění, od 7. 8. 2002 do 31. 10. 2002 získal 86 dnů pojištění, od 6. 10. 2003 do 22. 1. 2004 byl uchazečem o zaměstnání na podpoře 87 a 22 dnů, a od 19. 2. 2010 do 16. 5. 2011 získal 309 a 136 dnů pojištění; celkem tedy 2 roky a 63 dnů. To činí s již výše vypočtenými 2 roky a 250 dny pojištění v tomto rozhodném období 4 roky a 313 dnů, jak bylo zjištěno též ve správním řízení. S ohledem na výše uvedenou právní úpravu § 5 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění nelze žalobci dobu pojištění navýšit o 2 roky, po které byl (nad 1 již započítaný rok) evidován v evidenci uchazečů o zaměstnání bez podpory v nezaměstnanosti.
51. Nakonec se soud zabýval argumentací žalobce, že splnil podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod, neboť potřebnou dobu pojištění (tj. alespoň 5 let) získal v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity. V tomto ohledu bylo podle žalované rozhodným období od 11. 4. 2022 do 12. 3. 2024 s tím, že toto rozhodné období bylo (dle vyjádření žalované k žalobě) „ukončeno dnem, kdy žalobci skončila péče o syna jako osoby závislé na pomoci jiné osoby“.
52. K tomu je nutno předně uvést, že při přezkoumání rozhodnutí soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), tj. v daném případě ke dni 30. 7. 2024. Z hlediska soudního přezkumu je proto nutno vymezit rozhodné období od 30. 7. 2014 do 30. 7. 2024 (den vydání napadeného rozhodnutí). Současně platí, že soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 81 s.ř.s.).
53. Podle § 5 odst. 2 písm. d) zákona o důchodovém pojištění jsou pojištění účastny také osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), pokud spolu žijí v domácnosti.
54. Ve správním řízení bylo zjištěno, že žalobce pečoval v době od 11. 4. 2022 do 12. 3. 2024 podle § 5 odst. 2 písm. d) zákona o důchodovém pojištění v plném rozsahu osobně o syna Ivana Krejčího, nar. 4. 11. 2014, který byl v době od 11. 4. 2022 do 12. 3. 2024 osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Žalovaná toto období jako dobu pojištění v rozsahu 1 rok a 336 dnů zohlednila, přičemž k ní připočetla ještě dobu pojištění získanou od 11. 3. 2014 (365 + 71 + 203), tj. 1 rok a 274 dnů, celkem tedy v rozhodném období 3 roky a 246 dnů. Žalobci je nutno na jednu stranu přisvědčit, že jeho péče o syna ke dni 12. 3. 2024 ukončena nebyla, nýbrž pokračovala, žalovaná však na druhou stranu vycházela z předloženého potvrzení.
55. Žalobce v řízení před soudem prokázal, že pojištění z důvodu péče o postižené dítě byla v jeho případě splněna nejen ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí, ale i ke dni vydání rozhodnutí napadeného. Pokud by bylo uvažováno rozhodné období od 31. 7. 2014 do 30. 7. 2024, žalobce by k již zjištěným 3 rokům a 246 dnům získal dalších 141 dnů pojištění,

celkem tedy 4 roky a 22 dnů. Požadované doby pojištění 5 let by tedy ani v tomto rozhodném období nedosáhl, což je důvod, proč napadené rozhodnutí ob stojí.

56. Nad rámec nutného odůvodnění lze uvést, že této doby by nebylo dosaženo ani tehdy, pokud by rozhodným desetiletým obdobím bylo období končící dnem rozhodnutí soudu, tj. od 5. 6. 2015 do 6. 6. 2025 (žalobce totiž tvrdil, že o syna pečuje i nadále). Jednalo by se totiž celkem o 4 roky a 331 dnů.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

57. Námitky žalobce soud vyhodnotil jako nedůvodné. Neshledal ani jiné důvody, pro které by bylo na místě žalobě vyhovět; proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
58. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Nyní projednávaná věc se týkala důchodového pojištění, a proto ani žalovaná *ex lege* nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 6. června 2025

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně